

Vår institution insamlar för tillfället uppgifter för att belysa spridningen av ett flertal seder och bruk ävensom förekomsten av ett antal redskap och andra föremål. Medföljande frågelista nr 23 (nedan) upptar ett flertal frågor, som i de flesta fall dock torde kunna besvaras rätt kort. Vi sänder därför samtidigt ut en annan frågelista nr 24, som gäller tillverkningen och användningen av klädesplagg av skinn. Då svaren på denna frågelista torde kräva något mer arbete, närsluter vi två frankerade svarskuvert. Så snart Ni har svaren på den ena listan klara är vi tacksamma om Ni postar dem i ett av kuverten. Svaren på den andra frågelistan är vi naturligtvis tacksamma att få så snart det är möjligt för Er att utarbeta dem. Glöm ej att i svaren uppge Ert namn och Er adress samt vilken trakt svaren gäller. Vi hoppas innerligt att Ni skall vara i tillfälle att besvara dessa båda för våra forskningar mycket viktiga frågelistor.

Med vänlig hälsning

Helmer Tegengren
professor

Frågelista Nr 23

1. Vaggor. Hade vaggorna i Ert hem medarna ställda på tvären eller i längdriktningen? Förekom eventuellt båda dessa typer?
2. Skodon för människor och hästar. Har man i Er trakt använt särskilda "skor" för att inte sjunka alltför djupt ned t.ex. i snö eller på sankmarker? Hur såg de ut och av vilket material var de gjorda? Vad kallades de? Användes de för både människor och hästar? Rita om möjligt en enkel skiss av en sådan "sko". Har männen, kvinnorna eller barnen i Er trakt fordom använt träskor? Hur såg dessa ut och när använde man dem? Har man använt "tossor" gjorda av tyg som skodon? Hur såg dessa ut och när använde man dem? Vad kallades de?
3. Moss-skidor. Har man i Er trakt använt särskilda "skidor" på fötterna då man rörde sig i sankmarker? Hur såg de ut och vad kallades de? Rita om möjligt en enkel skiss av en sådan "skida".
4. Vattenkälkar. Hur brukade man i Er trakt förr i tiden transportera vattensån vintertid? Hade man en särskild kälke för detta eller placerade man en mede under sån? Om man nyttjade en mede, på vilket sätt fick man då sån att hållas på denna? Hur fasthölls sån på kälken? Beskriv närmare hur kälken eller meden såg ut och rita om möjligt en enkel skiss.
5. Spisar och ugnar. Har eller hade spisen i Ert hem en välvd (uppsvängd) kupa eller var kupan rak? Var kupan stöttad? Har det i Er trakt förekommit bakugnar utomhus? Hur såg dessa i så fall ut? Rita om möjligt enkla skisser som belyser Ert svar.
6. Såskäppor. I hurudana kärll förvarade man fordom utsädet vid såningen? Har man i Er trakt använt flätade såskäppor eller såskäppor av trä? Vilken form hade de (runda eller ovala)? Om flätade skäppor förekommit, av vilket material var de gjorda och på vilket sätt? Har man vid såningen använt en säck eller en väska? Har man använt ämbare? Använde man en speciell klädsel då man sådde (rock, förkläde eller likn.)?

7. Dryckeskärl. Har man i Er trakt fordom använt en "skopa" utformad som en fågel att dricka ur? Beskriv den så noggrant som möjligt och rita en enkel skiss. Vad brukade man dricka ur en på detta sätt utformad skopa? Vad kallades den?
8. Öl- malt- och degtråg. Har man i Er trakt använt ett särskilt tråg då man beredde öl eller "dricka"? Användes tråget härvid endast som malttråg? På vilket sätt användes tråget? Förvarade man degen i tråg eller hade man den i andra kärl? Har man haft degen i en så eller en tunna? Hur såg denna degså eller degtunna ut? Hade den en speciell ränna eller liknande i övre kanten? Rita en enkel skiss.
9. Linberedningsredskap. Beskriv och namnge de olika redskap som kom till användning vid linberedningen. Har man i Er trakt t.ex. använt en särskild käpp med vilken linet skakades efter bråkningen? Hur såg denna käpp ut och vad kallades den?
10. Brödställningar. Har man i Ert hem använt en speciell brödhäck eller har brödet förvarats på annat sätt? Beskriv i korthet hur man fordom förvarade brödet.
11. Limpor. Bakades sötlimpor i Ert hem förr i tiden? Bakades dessa limpor enbart av mjöl, eller av mjöl och potatis? Har man bakat sötlimpor av maltmjöl?
12. Hålkakor och hårt bröd. Bakades fordom surbröd av råg i Ert hem? Användes surbrödet dagligen, eller bakades det endast under sommaren? Hade man surbrödet som färdkost? På vilket sätt torkades det bröd som skulle bli hårt bröd? Har det i Er trakt förekommit att hålkakor torkats två och två? På vilket sätt fästes de två kakorna i så fall vid varandra? Hade dessa kakor hålet i mitten eller i kanten?
13. Talkuna- eller talkkunamjöl. Användes i Ert hem s.k. talkuna? På vilket sätt gjordes detta? Hur använde man talkuna? Vilka olika rätter kunde man göra av talkunamjöl?
14. Konserveringsmedel. Använde man i Ert hem vanligen basturökt kött? Var det vanligt att röka kötti bastun, eller skedde detta endast i undantagsfall? Har man konserverat kött på annat sätt? Brukade man konservera köttet i ugnen? Hade man köttet i tråg eller på halmbädd inne i ugnen? Har man i Er trakt torkat kött utomhus? Var placerades köttet i sådant fall?

Skulle något av det som ovan efterfrågas vara helt okänt i Er trakt, är vi tacksamma för om Ni nämner detta i Ert svar.